

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA JAMOAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING MA'MURIY-HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Kapitan **Nurullayeva Shahnoza Farxod qizi**

Jizzax viloyati Sharof Rashidov tumani IIB JXX HPB VYMB inspektor psixolog

Annotatsiya: So'nggi yillarda respublikamizda amalga oshirilgan islohotlar fuqarolar xavfsizligini ta'minlash, ularning huquq va erkinliklarini, qonuniy manfaatlarini ishonchli himoya qilish, inson qadri tamoyilini ilgari qo'yish nazarda tutilgan. Shu nuqtai nazardan olib qaralganda, 2021-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 27-sonli Prezident farmoni hamda 2021-yil 2-apreldagi "Ichki ishlar organlarining jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasidagi faoliyatini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida" gi 5050-sonli Prezident qarori asosida O'zbekiston Respublikasida jamoat xavfsizligini ta'minlash borasida ishlar amalga oshirilmoqda. Bu ikkala qonun hujjati buning jamoat xavfsizligini ta'minlashning ma'muriy huquqiy asosi hisoblanadi. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida jamoat xavfsizni ta'minlashning ma'muriy huquqiy asoslarini takomillashtirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: jamoat xavfsizligi konsepsiyasi, huquqiy tartibga solish, inson, uning huquq va erkinliklari, ma'muriy-huquqiy asos, tashkiliy-huquqiy jihati.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar doirasida aholining tinch va osoyishta hayotini ta'minlash hamda jamiyatimizda qonunga itoatkorlik va jamoat xavfsizligi madaniyatini shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, jamoat xavfsizligini ta'minlash yo'nalishidagi ishlarni **"Xalq manfaatlariga xizmat qilish"** tamoyili asosida tashkil etishning mutlaqo yangi mexanizm va tartiblari joriy etilib, davlat organlarining jamoatchilik tuzilmalari bilan o'zaro maqsadli hamkorligi yo'lga qo'yildi⁸. Shu bilan birga, dunyoda kuchayib borayotgan turli xavf-xatar va ziddiyatlar, el-yurt tinchligi va osoyishtaligiga tahdidlar, pandemiya, tabiiy va texnogen ofatlar mas'ul davlat tuzilmalariga o'z faoliyatini **"Barcha sa'y-harakatlar inson qadri uchun"** degan ustuvor g'oya asosida yanada takomillashtirish vazifasini yuklamoqda. Shu nuqtai nazardan

⁸ 2021-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 27-sonli Prezident farmoni

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2021-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 27-sonli Farmoni imzolandi. Ushbu farmon orqali anchadan buyon qonunchilikda qiynab kelayotgan jamoat xavfsizligi, jamoat xavfsizligini ta'minlash tushunchalariga ta'rif berildi, ya'ni "**jamoat xavfsizligi** — jamiyatning qonunga xilof tajovuzlar, ijtimoiy va millatlararo nizolar, favqulodda vaziyatlar va boshqa tahdidlardan himoyalanganlik holati bo'lib, u jamiyatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi hamda insonning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ro'yobga chiqarilishini ta'minlaydi.

jamoat xavfsizligini ta'minlash — davlat tomonidan jamiyatni tahdidlardan himoya qilish uchun belgilanadigan hamda doimiy ravishda takomillashtirib boriladigan siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, huquqiy va boshqa kompleks tashkiliy chora-tadbirlarni qamrab oluvchi yaxlit tizim."

Shundan kelib chiqqan holda, jamoat xavfsizligini ta'minlash sohasida davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat ekanligi 2021-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 27-sonli Prezident farmoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasi"da ko'rsatilgan. -jamoat xavfsizligiga tahdidlarni bartaraf etish bo'yicha kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish, shu jumladan keng qamrovli maqsadli dasturlarni qabul qilish va ularning ijrosini ta'minlash;

jamiyatning qonunga xilof tajovuzlardan himoya qilinishini ta'minlash, shu jumladan bunday tajovuzlarning barvaqt oldini olish, ularning asosiy omillarini aniqlash va bartaraf etish;

ijtimoiy va millatlararo nizolarning profilaktikasini amalga oshirish;

har qanday ko'rinishdagi terroristik va ekstremistik faoliyatni aniqlash va unga chek qo'yish, korrupsiya, giyohvand va psixotrop moddalar, qurol, o'q-dori, portlovchi moddalar, noqonuniy migratsiya va odam savdosi hamda inson huquq va erkinliklariga qarshi qaratilgan jinoyat va huquqbuzarliklarga qarshi kurashish;

ijtimoiy infratuzilmaning, shu jumladan turizm obyektlarining uzluksiz va xavfsiz faoliyat ko'rsatishini ta'minlash;

transport infratuzilmasini, transport vositalarining xavfsizlik standartlarini va yo'l harakati qoidalarini takomillashtirish orqali yo'l-transport hodisalari oqibatida yetkaziladigan zarar va o'lim bilan bog'liq holatlarning oldini olish;

jinoyat sodir etishga moyil, ma'muriy va probatsiya nazoratiga olingan hamda yot bo'lgan g'oyalar ta'siriga tushib adashgan shaxslarning ijtimoiylashuvi, shu

jumladan ularni kasb-hunarga o'qitish va tadbirkorlikka keng jalb qilish orqali ushbu toifadagi fuqarolar tomonidan qayta jinoyat sodir etilishiga yo'l qo'ymaslik;

aholi va hududlarni tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan himoya qilish, fuqaro muhofazasi, yong'in xavfsizligini ta'minlashda aholining ko'nikmalarini shakllantirish va doimiy takomillashtirib borish;

voyaga yetmaganlar va yoshlarni Vatanga muhabbat, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, terrorizm, ekstremizm, zo'ravonlik va shafqatsizlik g'oyalaridan himoyalashga yo'naltirilgan ishlarni amalga oshirish orqali ular orasida huquqbuzarliklarning oldini olish;

jamoat tartibini saqlash, fuqarolar xavfsizligini ta'minlash hamda jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlarini keng joriy etish.

Ushbu konsepsiyani amalga oshirish bo'yicha qo'yilgan vazifalar ichida "jamoat xavfsizligini ta'minlash sohasidagi qonunchilikni takomillashtirish; jamoat xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan maqsadli va manzilli dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirish; jamoat xavfsizligiga xatarlarning holati va darajalarini belgilovchi mezonlarni va asosiy ko'rsatkichlarni ishlab chiqish hamda joriy etish; jamoat xavfsizligini ta'minlash holatining joriy va istiqboldagi rivojlanishini prognoz qilish, mavjud va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tahdidlarni belgilash, ularni bartaraf etish chora-tadbirlarini ishlab chiqish va amalga oshirish; jamoat xavfsizligini ta'minlash bo'yicha vakolatli davlat organlari va jamoat tuzilmalarining faoliyatini muvofiqlashtirish va tezkor boshqarishning yagona markazlashgan tizimini joriy etish; jamoat xavfsizligini ta'minlash bo'yicha ilg'or xorijiy tajribani o'rganish va uni tatbiq etish choralari ko'rish, sohada xalqaro hamkorlikni amalga oshirish." Aynan shu tadqiqot ishining dolzarbligidan dalolat beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. 2021-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 27-sonli Prezident farmoni
2. 2021-yil 2-apreldagi "Ichki ishlar organlarining jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasidagi faoliyatini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida" gi 5050-sonli Prezident qarori
3. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi 1994-yil 22-sentabr
4. <https://lex.uz/docs/-111453#-267107>

